Vragenlijst Gokgedrag bij Volwassenen

De volledig uitgeschreven vragenlijst is toegevoegd als bijlage in dit document. Een bondig overzicht van de items staat hieronder weergegeven in de Tabel.

	Onderwerp	Vraagstelling	Vraagtype
	Kernset		
1	Frequentie online gokken*	Hoe vaak heb je in de afgelopen 12 maanden geld uitgegeven aan de volgende online gokvormen?	Matrix (9 online gokvormen), 6-punt frequentieschaal
2	Andere online gokvormen	Je hebt aan 'andere vormen van online gokken' deelgenomen. Welke vorm of vormen van online gokken waren dit?	Open
3	Uitgaven online gokken	Hoeveel geld besteed je in een typische maand ongeveer aan online gokken?	Open numeriek
4	Frequentie fysiek gokken*	Online gokken niet inbegrepen. Hoe vaak heb je in de afgelopen 12 maanden geld uitgegeven aan de volgende gokvormen op een fysieke locatie?	Matrix (9 fysieke gokvormen), 6-punt frequentieschaal
5	Andere fysieke gokvormen	Je hebt aan 'andere vormen van gokken op een fysieke locatie' deelgenomen. Welke vorm of vormen van gokken op een fysieke locatie waren dit?	Open
6	Uitgaven fysiek gokken	Hoeveel geld besteed je in een typische maand ongeveer aan gokken op een fysieke locatie zoals in een casino?	Open numeriek
7	Meest gebruikte aanbieder	Op welke app of website, of bij welke aanbieder heb je de afgelopen 12 maanden het meest gegokt?	Open
	Optioneel		
8	Goklocaties	Op welke fysieke locatie(s) heb je de afgelopen 12 maanden gegokt?	Meervoudige keuze
9	Gokken naar dagdeel	Heb je in de afgelopen 12 maanden op de onderstaande momenten van de dag gegokt?	Matrix (4 dagdelen), ja/nee + vervolgvraag
10	Gokken naar weekmoment	Heb je in de afgelopen 12 maanden op de onderstaande momenten van de week gegokt?	Matrix (2 perioden), ja/nee + vervolgvraag

* Vraag 1 en vraag 4 vormen de kern van deze vragenlijst. Indien de beschikbare ruimte zeer beperkt is, dienen minimaal deze twee vragen te worden opgenomen, bij voorkeur samen met de bijbehorende toelichtingsvragen (vraag 2 en vraag 5)

1. Aanleiding

In 2026 nam bijna twee derde (66%) van de Nederlanders van zestien jaar en ouder deel aan gokken, loterijen inbegrepen. Wanneer loterijen buiten beschouwing blijven, gokte ongeveer een derde (34%)[1]. Gokken is daarmee een wijdverbreide activiteit, en er is groeiende aandacht voor de mate waarin gokken kan leiden tot problemen en schade. De Nationaal Rapporteur Verslavingen adviseert om de ontwikkeling van gokgedrag en gokgerelateerde problemen periodiek te monitoren met gestandaardiseerde meetinstrumenten[2].

Om harmonisatie binnen onderzoek en monitoring naar gokken te bevorderen, geeft het Expertisecentrum Gokken van het Trimbos-instituut advies over het gebruik van meetinstrumenten voor verschillende aspecten van gokken. In dit document presenteert het Expertisecentrum Gokken daarom een geharmoniseerde set van 10 vragen om gokgedrag bij een volwassensteekproef te meten.

2. Methodiek

Als startpunt voor de geharmoniseerde vragenlijst naar gokgedrag bij volwassenen zijn gebruikte vragenlijsten van recente Nederlandse onderzoeken bestudeerd door het Expertisecentrum Gokken. Aan de hand van een interne keuzesessie, internationale aanbevelingen[3] en externe feedback van onderzoekers uit het veld, is een behapbare kernlijst ontwikkeld van 7 vragen, aangevuld met 3 optionele vragen. Deze set vragen is aan de hand van 8 cognitieve interviews[4] met ervaringsdeskundigen getoetst op begrijpelijkheid en interpretatie en waar nodig aangepast. Meer details over de gebruikte methodiek zijn per verzoek op te vragen bij het Expertisecentrum Gokken.

3. Toelichting per item

In het onderstaande stuk staat per item een korte uitleg over de herkomst en de afweging die ten grondslag ligt aan de inclusie van het desbetreffende item.

3.1 Frequentie online gokken

Dit item is gebaseerd op de vraag naar deelname aan online gokken uit de Vlaamse Gezondheidsenquête 2023–2024[5]. Er is gekozen voor een uitsplitsing naar verschillende online gokvormen, zodat zowel de prevalentie als de frequentie van specifieke gokactiviteiten kan worden gemeten. De formulering en antwoordcategorieën zijn op sommige punten aangepast en afgestemd op recente Nederlandse onderzoeken naar gokgedrag[6]. Zo zijn voorbeelden bij de meeste gokvormen weggelaten om de vraag toekomstbestendig te houden en onbedoelde promotie van specifieke gokproducten of aanbieders te voorkomen. De gehanteerde tijdsperiode van 12 maanden sluit aan bij gangbare prevalentiemetingen in Nederlands gezondheidsonderzoek[6].

3.2 Andere online gokvormen

Dit item biedt respondenten de mogelijkheid om online gokvormen te rapporteren die niet onder de vooraf gespecificeerde categorieën vallen.

3.3 Uitgaven online gokken

Uitgaven aan gokken vormen een belangrijke indicator voor mogelijke gokschade. Dit item is gebaseerd op een internationaal gevalideerde vraag[7] naar gokuitgaven en meet de totale geschatte maandelijkse uitgaven aan online gokken. Naar aanleiding van de cognitieve interviews is gekozen om de uitgaven niet per gokvorm, maar voor online gokken als geheel uit te vragen. Het invullen van uitgaven voor elke gokvorm afzonderlijk bleek voor respondenten te belastend en te omvangrijk.

3.4 Frequentie fysiek gokken

Dit item is gebaseerd op de Vlaamse Gezondheidsenquête 2023–2024[5] en aangepast aan de Nederlandse context. Dit item is vergelijkbaar opgebouwd als item 1, maar richt zich op fysieke in plaats van online gokvormen. De vraag is op enkele punten afgestemd op recent Nederlands onderzoek naar gokgedrag[6]. Daarbij zijn wederom voorbeelden bij de meeste gokvormen weggelaten om de vraag toekomstbestendig te houden en onbedoelde promotie van specifieke gokproducten of aanbieders te voorkomen. De referentieperiode van 12 maanden sluit aan bij gangbare prevalentiemetingen in gezondheidsonderzoek[6].

3.5 Andere fysieke gokvormen

Dit item biedt respondenten de mogelijkheid om fysieke gokvormen te rapporteren die niet onder de vooraf gespecificeerde categorieën vallen.

3.6 Uitgaven fysieke gokvormen

Dit item is, evenals item 3, gebaseerd op een internationaal gevalideerde vraag[7] naar gokuitgaven en meet de totale maandelijkse uitgaven aan gokken op fysieke locaties. Evenals bij item 3 is op basis van de cognitieve interviews gekozen om de uitgaven niet per gokvorm, maar voor fysiek gokken als geheel uit te vragen.

3.7 Meest gebruikte aanbieder

Dit item is gebaseerd op een vraag uit de survey van het ZonMw Gambling Harms-project[8] en is met enkele tekstuele aanpassingen opgenomen in deze vragenlijst. De vraag biedt inzicht in de aanbieders waarbij respondenten gokken, waaronder het gebruik van legale en illegale aanbieders.

3.8 Goklocaties (optioneel)

Dit optionele item is gebaseerd op een vraag uit *Deelname aan kansspelen: meting 2024*[6]. Er zijn enkele inhoudelijke en tekstuele aanpassingen doorgevoerd om de vraag geschikt te maken voor algemeen monitoronderzoek, waaronder het uitvragen van goklocaties in algemene zin in plaats van per gokvorm. Het item biedt aanvullende context over de omgevingen waarin wordt gegokt en kan daarmee relevante informatie opleveren voor beleid en toezicht.

3.9 Gokken naar dagdeel (optioneel)

Dit optionele item is afgeleid van een vraag uit *Perspectief van Nederlanders op kansspelen*[9] en met enkele tekstuele aanpassingen opgenomen in deze vragenlijst. Het item biedt inzicht in het moment van de dag waarop wordt gegokt. Daarbij is met name nachtelijk gokken een relevante indicator van problematisch gokgedrag.

3.10 Gokken naar weekmoment (optioneel)

Dit optionele item is gebaseerd op een vraag uit *Perspectief van Nederlanders op kansspelen*[9]. De vraag geeft inzicht in de spreiding van gokactiviteiten over de week en kan helpen patronen in gokgedrag nader te duiden, bijvoorbeeld verschillen tussen doordeweekse dagen en het weekend.

4. Gebruik van de vragenlijst en datadeling

Gebruikers van de vragenlijst worden verzocht om, waar mogelijk en binnen de geldende juridische en ethische kaders, verzamelde data beschikbaar te maken voor secundaire analyses en vergelijking tussen onderzoeken. Het Expertisecentrum Gokken wordt daarnaast graag geïnformeerd wanneer de vragenset is gebruikt en waar de bijbehorende data beschikbaar zijn gesteld (bijvoorbeeld via een repository zoals OSF). Je kunt hiervoor contact opnemen met het Expertisecentrum Gokken.

5. Bronnen

1. Miltenburg, C., Hollander, D., & Reijnders, L. (2026). *Deelname aan kansspelen in Europees Nederland: Meting 2026*. IPSOS I&O i/o WODC. https://repository.wodc.nl/server/api/core/bitstreams/6e76f7ba-5c62-49cf-9158-19d2c9d0aef4/content
2. Nationaal Rapporteur Verslavingen. (2023). *Gokken met Gezondheid: Advies over online kansspelen*. https://open.overheid.nl/documenten/7651fdc8-09e8-449f-8538-ac41898e3d20/file
3. Williams, R. J., Volberg, R. A., Stevens, R. M. G., Williams, L. A., & Arthur, J. N. (2017). *The definition, dimensionalization, and assessment of gambling participation*.
4. Boeije, H., & Willis, G. (2013). The Cognitive Interviewing Reporting Framework (CIRF): Towards the Harmonization of Cognitive Testing Reports. *Methodology*, *9*(3), 87-95. https://doi.org/10.1027/1614-2241/a000075
5. Charafeddine, R., Demarest, S., & Maetens, A. (2025). *Gezondheidsenquête 2023-2024: Gezondheidsgerelateerde kwaliteit van leven* (D/2025.14.440/36). https://www.sciensano.be/sites/default/files/his2023_nl_2024.pdf
6. Van Miltenburg, C., Klein Kranenburg, L., Hollander, D., & Bouwmeester, J. (2024). *Deelname aan kansspelen in Nederland—Meting 2024*. Ipsos I&O Research. https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/3366
7. Wood, R. T., & Williams, R. J. (2007). 'How Much Money Do You Spend on Gambling?' The Comparative Validity of Question Wordings Used to Assess Gambling Expenditure. *International Journal of Social Research Methodology*, *10*(1), 63-77. https://doi.org/10.1080/13645570701211209
8. Geurts, S. M., Wardle, H., van Holst, R., Meijer, M., & van Rooij, A. J. (z.d.). *The Dutch Gambling Harms Question Inventory (D-GHQI-12): Development, psychometric properties and test-retest reliability*. https://osf.io/e92vh/overview
9. Hollander, D., Van Miltenburg, C., & Bouwmeester, J. (2024). *Perspectief van Nederlanders op kansspelen*. Ipsos I&O. https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/3375

Artikelnummer:
TRI-62-205

Bijlage: Volledige vragenlijst

Deze vragenlijst gaat over gokken. Met gokken bedoelen we activiteiten waarbij je echt geld inzet en kans maakt om geld of andere prijzen te winnen. We zijn geïnteresseerd in alle vormen van gokken, in Nederland en in het buitenland, bij legale (vergunde) en illegale (onvergunde) aanbieders.

1. **Hoe vaak heb je in de afgelopen 12 maanden geld uitgegeven aan de volgende online gokvormen?**

	Elke dag of bijna elke dag	Eén of meerdere keren per week	Eén of meerdere keren per maand	Minder dan één keer per maand	Niet in de afgelopen 12 maanden, maar wel langer geleden	Nooit, ook niet langer dan 12 maanden geleden
Online loterijen (lot online gekocht)	○	○	○	○	○	○
Online krasloten (online open gekrast)	○	○	○	○	○	○
Online bingo	○	○	○	○	○	○
Online slots, fruitautomaten, gokkasten	○	○	○	○	○	○
Online poker	○	○	○	○	○	○
Online casinospellen of tafelspellen (rad van fortuin, roulette, blackjack, ...)	○	○	○	○	○	○
Online geld inzetten op voetbal- of andere sportwedstrijden	○	○	○	○	○	○
Online geld inzetten op paardenraces of andere races met dieren	○	○	○	○	○	○
Andere vormen van online gokken	○	○	○	○	○	○

2. **Je hebt aan 'andere vormen van online gokken' deelgenomen. Welke vorm of vormen van online gokken waren dit? [open]**
   (FILTER: Alleen respondenten die aangeven in de afgelopen 12 maanden geld te hebben uitgegeven aan andere vormen van online gokken)

3. **Hoeveel geld besteed je in een typische maand ongeveer aan online gokken? [Open, numerieke invoer]**
   (FILTER: Alleen respondenten die aangeven in de afgelopen 12 maanden op tenminste één van de online gokvormen geld te hebben uitgegeven.)

4. **Online gokken niet inbegrepen. Hoe vaak heb je in de afgelopen 12 maanden geld uitgegeven aan de volgende gokvormen op een fysieke locatie?**

	Elke dag of bijna elke dag	Eén of meerdere keren per week	Eén of meerdere keren per maand	Minder dan één keer per maand	Niet in de afgelopen 12 maanden, maar wel langer geleden	Nooit, ook niet langer dan 12 maanden geleden
Loterijen	○	○	○	○	○	○
Krasloten	○	○	○	○	○	○
Bingo	○	○	○	○	○	○
Speelautomaten, fruitautomaat, gokkasten	○	○	○	○	○	○
Poker	○	○	○	○	○	○
Casinospellen of tafelspellen, zoals rad van fortuin, roulette, blackjack, …	○	○	○	○	○	○
Wedden op voetbal- of andere sportwedstrijden, waarbij je op een fysieke locatie geld inzet.	○	○	○	○	○	○
Wedden op paardenraces of andere races met dieren, waarbij je op een fysieke locatie geld inzet.	○	○	○	○	○	○
Andere vormen van gokken op een fysieke locatie	○	○	○	○	○	○

5. **Je hebt aan 'andere vormen van gokken op een fysieke locatie' deelgenomen. Welke vorm of vormen van gokken op een fysieke locatie waren dit? [Open]**
   (FILTER: Alleen aan respondenten die aangeven in de afgelopen 12 maanden geld te hebben uitgegeven aan andere vormen van fysiek gokken)

6. **Hoeveel geld besteed je in een typische maand ongeveer aan gokken op een fysieke locatie zoals in een casino? [Open, numerieke invoer]**
   (FILTER: Alleen aan respondenten die aangeven in de afgelopen 12 maanden op tenminste één van de fysieke gokvormen geld te hebben uitgegeven.)

7. **Op welke app of website, of bij welke aanbieder heb je de afgelopen 12 maanden het meest gegokt? [Open]**
   (FILTER: Alleen aan respondenten die aangeven in de afgelopen 12 maanden op tenminste één van de fysieke of online gokvormen geld te hebben uitgegeven.)

8. **OPTIONEEL:**
   Op welke fysieke locatie(s) heb je de afgelopen 12 maanden gegokt? [Meervoudige keuze]
   - ☐ Holland Casino
   - ☐ Casino of gokhal anders dan Holland Casino
   - ☐ Bij een sportvereniging of in een buurthuis
   - ☐ Bij iemand thuis
   - ☐ Horecagelegenheid, zoals café, cafetaria of discotheek
   - ☐ Ergens anders, namelijk...

   (FILTER: Alleen aan respondenten die aangeven in de afgelopen 12 maanden op tenminste één van de fysieke gokvormen geld te hebben uitgegeven.)

9. **OPTIONEEL:**
   Heb je in de afgelopen 12 maanden op de onderstaande momenten van de dag gegokt? [Matrix]
   (FILTER: Alleen aan respondenten die aangeven in de afgelopen 12 maanden op tenminste één van de fysieke of online gokvormen geld te hebben uitgegeven.)

	Ja	Nee
‘s ochtends (7.00-12.00)	○	○
‘s middags (12.00-18.00)	○	○
‘s avonds (18.00-00.00)	○	○
‘s nachts (00.00-07.00)	○	○

Indien meerdere keren 'Ja' vervolgvraag:

Op welk moment van de dag gokte je het vaakst?
- [antwoordopties waarbij in de voorgaande vraag 'ja' is geselecteerd]
- Alle momenten even vaak

10. OPTIONEEL:

Heb je in de afgelopen 12 maanden op de onderstaande momenten van de week gegokt? [Matrix]

(FILTER: Alleen aan respondenten die aangeven in de afgelopen 12 maanden op tenminste één van de fysieke of online gokvormen geld te hebben uitgegeven.)

	Ja	Nee
Doordeweeks (maandag, dinsdag, woensdag, donderdag, vrijdagochtend en vrijdagmiddag)	○	○
In het weekend (vrijdagavond, zaterdag, zondag)	○	○

Indien meerdere keren 'Ja' vervolgvraag:

Op welk moment van de week gokte je het vaakst?

- [antwoordopties waarbij in de voorgaande vraag 'ja' is geselecteerd]
- Alle momenten even vaak